

VILNIAUS LOPŠELIO-DARŽELIO „MOLINUKAS“

PATVIRTINTA

Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“

l. e. p. direktoriaus

2026 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. V-73

MOKYTOJO PADĖJĖJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 38

I. BENDROJI DALIS

1.1. Vilniaus lopšelio-darželio „Molinukas“ mokytojo padėjėjas instruktuojamas pagal instruktavimo tvarką, bei patvirtintomis instrukcijomis, priskirtomis darbuotojo saugai ir sveikatai jo darbo vietoje užtikrinti.

1.2. Remiantis įstaigoje galiojančia tvarka – atliekami šie instruktavimai:

1.2.1. įvadinis;

1.2.2. pirminis darbo vietoje;

1.2.3. periodinis darbo vietoje;

1.2.4. papildomas darbo vietoje;

1.2.5. tikslinis darbo vietoje.

1.3. Darbuotojas atlikdamas savo darbo funkcijas turi laikytis įstaigos darbo tvarkos taisyklėse nustatyto darbo ir poilsio laikos reikalavimų:

1.3.1. darbuotojo darbo ir poilsio laikas nustatomas darbo grafike ir/(arba) darbo tvarkos taisyklėse;

1.3.2. suteikiama pertrauka pavalgyti ir pailsėti darbuotojas naudoja savo nuožiūra, šios pertraukos metu darbuotojas gali palikti savo darbo vietą;

1.3.3. maksimalus darbo laikas, įskaitant viršvalandžius, per septynias dienas neturi viršyti keturiasdešimt aštuonių valandų.

1.4. Darbuotojui draudžiama ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas. Pastebėjus tokį darbuotoją – pranešti tiesioginiam savo vadovui ir/arba darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui.

1.5. Darbuotojas darbo metu, pakeliui į darbą ar pakeliui iš darbo, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti įstaigos vadovui, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.

1.6. Darbuotojas matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą ir pranešti tiesioginiam įstaigos vadovui, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui. Jeigu reikia, iškviesti greitąją medicinos pagalbą. Darbo vietą ir įrenginių

būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.

1.7. Pastebėjus įrenginių, prietaisų konstrukcijų gedimą, esant nesaugiai darbo vietai, techniškai netvarkingoms darbo priemonėms, nepakankamam darbo vietos apšvietimui būtina sustabdyti darbus ir nedelsiant pranešti tiesioginiam įstaigos vadovui ir/ar darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistui.

1.8. Mokytojo padėjėjas turi:

1.8.1. aiškiai suprasti įspėjamosios signalizacijos reikšmę;

1.8.2. mokėti suteikti pirmąją pagalbą.

1.9. Darbo vietoje turi būti pirmos pagalbos vaistinė (vaistinės buvimo vieta ženklinama baltu pliuso ženklu žaliame fone).

1.10. Asmens higienos reikalavimai:

1.10.1. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų;

1.10.2. nelaikyti atvirų indų su skysčiais (vanduo, kava ir pan.), jei tokie indai nėra specialiai apsaugoti nuo skysčio išsiliejimo;

1.10.3. laikytis asmens higienos reikalavimų, nesudaryti antisanitarijos sąlygų, galinčių trukdyti kitų darbuotojų darbui.

1.11. Pakilus darbuotojo kūno temperatūrai nedelsiant pranešti tiesioginiam įstaigos vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

2.1.1. netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindys ir laiptai, nėra turėklų) – galimos sunkios bei mirtinos traumos. Pastoviai užtikrinti tvarką darbo vietoje;

2.1.2. nepalankios darbo vietos mikroklimato sąlygos – temperatūros, drėgmės svyravimai ir oro užteršimas – galimi plaučių ir kvėpavimo takų susirgimai. Parinkti tinkamus darbo drabužius, esant saulėtai dienai rekomenduojama nešioti galvos apdangalą, nueiti į pavėsį, gerti daugiau vandens;

2.1.3. netvarkingi įrenginiai, įrankiai, patalpos ir kt. – galimas susižeidimas, sužalojimas;

2.1.4. dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą – galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos;

2.1.5. triukšmas, vibracija – neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;

2.1.6. krintantys, griūvantys daiktai – galimos traumos, sunkūs sužeidimai;

2.1.7. dūžtantys daiktai (stiklas, plastmasė ir kt.), šukių valymas – galimos pjautinės traumos, sužeidimai;

2.1.8. karšta aplinka (aukštesnė kaip + 35°C) – varginančiai veikia organizmą;

2.1.9. šalta aplinka (kai temperatūra – 10°C) – galimas sušalimas;

2.1.10. nudegimas – pernešant karštą maistą.

2.2. Darbdavys (įvertinęs kenksmingus ir pavojingus fizinius, cheminius, biologinius ir kitokius veiksnius) privalo aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

2.3. Saugos priemonės nuo pavojingų ir kenksmingų veiksnių poveikio:

2.3.1. organizacinės;

2.3.2. techninės.

2.4. Organizacinės saugos priemonės:

2.4.1. darbuotojų kvalifikacijos atitikimas darbui, kvalifikacijos tobulinimas, darbuotojų instruktavimas ir atestavimas;

2.4.2. darbo drausmė;

2.4.3. darbo organizavimas pagal darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus;

2.4.4. darbuotojų aprūpinimas nemokamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

2.4.5. įvykusių nelaimingų atsitikimų, incidentų analizė ir darbuotojų supažindinimas su priežastimis.

2.5. Techninės saugos priemonės:

2.5.1. darbo vietų, atitinkančių higienos, gamybinės sanitarijos, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, Darboviečių įrengimo bendruosius nuostatus, įrengimus;

2.5.2. įrankių, pagalbinės ir apsauginės įrangos panaudojimas pagal darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.

2.6. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

2.6.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

2.6.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir esamą darbuotojo sveikatos būklę;

2.6.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui;

2.6.4. būti tikrinama periodiškai įstaigos gamintojos nurodyta tvarka ir terminais.

2.7. Asmeninė apsauginė priemonė naudojama, kai darbo aplinkoje negalima išvengti rizikos arba pakankamai ją apriboti kolektyvinėmis saugos arba darbo organizavimo priemonėmis, metodais ir būdais.

2.8. Darbuotojai privalo nepraradėti dirbti be asmeninių apsaugos priemonių, kai yra informuotas ir apmokytas, ir naudoti jas dirbdamas.

2.9. Darbdaviai privalo įrengti saugos ir sveikatos apsaugos ženklus pagal saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatų reikalavimus ten, kur neįmanoma išvengti rizikos arba pakankamai ją sumažinti kolektyvinėmis saugos priemonėmis, darbo organizavimo metodais, būdais.

2.10. Darbdaviai atsižvelgia į profesinės rizikos vertinimą, nustatytą remiantis Profesinės rizikos vertinimo bendraisiais nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-457/V-961 „Dėl Profesinės rizikos vertinimo bendrųjų nuostatų patvirtinimo“, ir, kur reikia, įrengia ženklus.

2.11. Darbdaviai privalo mokyti ir instrukuoti darbuotojus apie ženklų taikymą darbovietėje. Mokymo metu turi būti gerai išaiškinta ženklų reikšmė, visų pirma jų žodinės informacijos prasmė, taip pat kaip elgtis paprastais bei ypatingais atvejais.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

- 3.1. Gauti tiesioginio įstaigos vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.
- 3.2. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, netvarkingais, atsilapojusiais drabužiais.
- 3.3. Mokytojo padėjėjas kiekvieną dieną privalo atidžiai apžiūrėti darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, kurie gali sukelti traumą.
- 3.4. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti tiesioginį įstaigos vadovą. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

- 4.1. Vykdyti darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti ir rūkyti tam tikslui skirtose vietose, dirbti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis įstaigos vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.
- 4.2. Mokytojo padėjėjas privalo nuolat būti darbo vietoje.
- 4.3. Palaikyti tvarką darbo vietoje.
- 4.4. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais.
- 4.5. Privalo stebėti, kad grindys, stalai, sienos ir indai visada būtų švarus.
- 4.6. Draudžiama palikti vaikus vienus.
- 4.7. Laikytis gaisrinės saugos taisyklių reikalavimų. Žinoti, kur darbo vietoje yra gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti veiksmų galinčių sukelti gaisrą.
- 4.8. Elektrosaugos reikalavimai:**
 - 4.8.1. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;
 - 4.8.2. nedirbti su elektros įrankiais ar prietaisais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis;
 - 4.8.3. nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;
 - 4.8.4. dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais;
 - 4.8.5. nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio apšildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių (stalinės lempos ir kt.), kad, esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;
 - 4.8.6. panaudojus elektros įrankį, prietaisą ar įrenginį, tuoj pat išjungti;
 - 4.8.7. nedirbti su elektros prietaisais, jei ant jų pateko skystis;
 - 4.8.8. neremontuoti pačiam sugedusio elektros įrenginio, laidų, kištuko, kištukinio lizdo. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis reikiamą kvalifikaciją.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 5.1. Mokytojo padėjėjas privalo užtikrinti vaikų saugumą.
- 5.2. Būtina išjungti elektros srovę ir pranešti tiesioginiam įstaigos vadovui šiais atvejais:
 - 5.2.1. pastebėjus stiprų detalių, laidų įkaitimą;

- 5.2.2. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis elektros lizdas, jungiklis);
- 5.2.3. nutrūkus elektros energijos tiekimui;
- 5.2.4. žaibavimo metu išjunkite kompiuterį ir periferinius įrenginius iš elektros tinklo (ištraukite kištukus iš rozečių);
- 5.2.5. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas;
- 5.2.6. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją;
- 5.2.7. spausdintuvą išjungti nedelsiant, jei pasirodo dūmai, jei jis netvarkingai spausdina;
- 5.2.8. pajutus elektros srovės poveikį;
- 5.2.9. nutrūkus elektros energijos tiekimui.
- 5.3. Įsijungus apsauginei ar priešgaisrinei signalizacijai, nedelsiant reaguoti į pavojaus signalą:
- 5.3.1. apžiūrėti pažeistą zoną;
- 5.3.2. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
- 5.3.3. skambinti bendruoju pagalbos telefonu 112.

5.4. Kilus gaisrui:

- 5.4.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
- 5.4.2. nedelsiant pranešti apie gaisrą priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybai telefonu 01 arba kreiptis į bendrąjį pagalbos centrą tel. 112;
- 5.4.3. informuoti žmones apie gaisrą;
- 5.4.4. evakuoti žmones;
- 5.4.5. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesinti galima tik angliarūgštinais, milteliniais gesintuvais arba uždengiant nedegia medžiaga);
- 5.4.6. darbuotojas privalo mokėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.
- 5.4.7. informuoti tiesioginį įstaigos vadovą.
- 5.5. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:
- 5.5.1. nedelsiant iškviesti greitąją medicinos pagalbą bendruoju pagalbos telefonu 112 arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;
- 5.5.2. suteikti pirmąją medicinos pagalbą;
- 5.5.3. informuoti tiesioginį įstaigos vadovą;
- 5.5.4. darbo vietą ir įrenginių būklę iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu; jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus tam tikru aktu.
- 5.6. Įvykus avarijai nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos ir informuoti tiesioginį įstaigos vadovą.
- 5.7. Esant ypatingam atvejui, keliančiam grėsmę darbuotojo saugai ar gyvybei, evakuotis iš pastato artimiausiu keliu, vadovaujantis evakuacijos schemomis ir ženklais.
- 5.8. Įvykus elektros įrenginių pažeidimams arba avarijai, darbuotojas privalo imtis priemonių, kad nesusidarytų pavojus žmonių gyvybei, gaisrui kilti ir įrenginių sugadinimui, nedelsiant pranešti tiesioginiam įstaigos vadovui.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 6.1. Sutvarkyti darbo vietą, kurioje buvo dirbama.
- 6.2. Tvarkingai spintelėje susidėti darbo drabužius, jei tokie buvo naudojami.
- 6.3. Darbuotojas, prieš uždarydamas darbo patalpas, privalo patikrinti:
 - 6.3.1. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;
 - 6.3.2. ar išjungti, kurie pasibaigus darbui turi būti išjungiami, elektros įrenginiai, prietaisai, apšvietimas;
 - 6.3.3. ar uždaryti langai ir kitos angos;
 - 6.3.4. ar neužkrauti takai, skirti priėjimui prie gaisro gesinimo priemonių, evakuacinių išėjimų.
- 6.4. Darbuotojas, pastebėjęs išvardintų reikalavimų pažeidimus, privalo imtis priemonių jiems pašalinti. Jei jis to padaryti negali, pranešti apie tai tiesioginiam įstaigos vadovui.
- 6.5. Informuoti tiesioginį įstaigos vadovą apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turinčius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.